

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14Csp/36/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216212069
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2020:2216212069.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou, v spore žalobcu: POHOTOVOŠŤ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému: M. O., X.. XX. XX. XXXX, L. R. J. XXX, XXX XX F. L., o zaplatenie 1.968 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd vo zvyšnej časti žalobu zamietla.
- II. Žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prejednávanej časti žaloby.

odôvodnenie:

1. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.08.2016 sa žalobca domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by bol žalovaný zaviazaný k zaplateniu sumy 1968 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo 06.12.2013 žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 1000 eur a žalovaný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť poplatok vo výške 968 eur. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 1968 eur v 12 splátkach vo výške 164 eur, počnúc dňom 01.01.2014. Žalovaný z uvedenej čiastky neuhradil nič. Preto došlo k zosplatneniu dlhu a 06.04.2015 sa stal dlh splatným, od toho času je žalovaný v omeškaní s úhradou dlžnej sumy. Okresný súd Dunajská Streda Rozsudkom č.k. IT 110/2015 zo dňa 26.08.2015 uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal žalobcu ako poškodeného so svojím nárokom na náhradu spôsobenej škody na občianske súdne konanie. Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. IT 110/2015 nadobudol právoplatnosť dňa 26.08.2015 a vykonateľnosť dňa 26.08.2015. Žalovaný ku dňu vyhotovenia návrhu na vydanie platobného rozkazu neuhradil žalobcovi žiadnu platbu.
2. Žalovaný v mieste hláseného trvalého pobytu zásielky nepreberá. Úkony súdu potrebné na zistenie adresy jej skutočného pobytu boli neúspešné. Dňa 24.10.2017 zverejnil súd na úradnej tabuli ako aj na webovej stránke úradné oznámenie o podanej žalobe. V zmysle § 116 ods. 2 CSP sa žaloba považuje po 15 dňoch od takéhoto zverejnenia za doručенú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril, v konaní nepredložil žiadne prostriedky procesnej obrany, skutkovým základom pre rozhodnutie súdu sa stali skutočnosťami tvrdené žalobcom, podložené listinnými dôkazmi.
3. Žalobca sa nezúčastnil pojednávania, svoju neprítomnosť neospravedlnil, ani nežiadal odročit' pojednávanie. Súd nezistil žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, preto s odkazom na ustanovenie § 180 C. s. p. realizoval pojednávanie v jeho neprítomnosti.
4. Pričom súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinami tvoriacimi obsah súdneho spisu, a to najmä konštatovaním žalobného návrhu, rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/110/2015-64 z 26.08.2015, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo 06.12.2013 (č.l. 9) a zistil nasledovný skutkový a právny stav:
5. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd zistil, že žalobca ako veriteľ uzatvoril dňa 06.12.2013 so žalovaným ako dlžníkom zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1000 eur za

poplatok 968 eur. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku 1968 eur v 12 splátkach vo výške 164 eur, počnúc dňom 01.01.2014. Splatnosť jednotlivých splátok, ročný úrok, RPMN ani priemerný RPMN v zmluve nie sú uvedené.

6. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 1T/110/2015-64 z 26.08.2015 bol žalovaný odsúdený za prečin úverového podvodu na osem mesačnú odňatie slobody so skúšobnou dobou v trvaní 18 mesiacov. Poškodená spoločnosť bola odkázaná s náhradou škody na civilné konanie.

7. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 08.12.2017, a to tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť 1.000 eur titulom dlžnej úverovej istiny a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd v zamietajúcej časti rozsudok zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 10Co/171/2019-91 z 30.06.2020). Povinnosťou súdu bolo na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť dôkazy a posúdiť uplatnený nárok žalobcu vo zvyšnej časti, ktorá zostala predmetom konania titulom náhrady škody.

8. Vzhľadom na žalobcom uvedený opis rozhodujúcich skutočností v žalobe, žalobca mal za to, že žalovaný už v čase uzatvárania zmluve o úvere vedel, že nebude úver splácať, čím uviedol žalobcu do omylu a spôsobil mu tým škodu právnym. Túto škodu si riadne uplatnil v trestnom konaní, pričom bol odkázaný na občianske súdne konanie v zmysle ustanovenia § 288 ods. 1 Trestného poriadku. V odvolaní (č.l. 55 a nasl.) doplnil, že dôvodom nároku uplatneného žalobou vo zvyšnej časti ostala náhrada škody vo výške 968 eur, ktorú žalovaný žalobcovi spôsobil trestným činom, za spáchanie ktorého bol právoplatne odsúdený. Táto pozostáva vo výške škody 968 eur, pričom škodou sa má rozumieť aj ujma, ako odplata za poskytnutie úveru a ďalšie záväzky ktoré mu vznikli v dôsledku omeškania dlžníka, ktoré žalobca, ako poškodený vzhľadom na okolnosti mal nárok, alebo ktoré mohol odôvodnene dosiahnuť.

9. Súd za právny základ žalobou uplatneného nároku považoval zodpovednosť za škodu spôsobenú trestným činom žalovaného. Je nesporné, že žalovaný sa dopustil trestného činu úverového podvodu, za ktorý bol právoplatne odsúdený a žalobcovi v súvislosti s týmto trestným činom vznikla škoda, ktorú si žalobou uplatnil v tomto konaní. Pre právne posúdenie jeho nároku je preto rozhodujúce skúmanie a preukázanie rozhodujúcich skutočností o vzniku škody a nie je dôvod posudzovať a vyhodnocovať zmluvný vzťah medzi stranami sporu.

10. Podľa § 497 zákona č. 513/1993 Zb. Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 121 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase vzniku zmluvného vzťahu (ďalej len „Občiansky zákonník“) príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

12. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

13. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

14. Podľa 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

15. Podľa § 442 ods. 3 Občianskeho zákonníka škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiadava a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

16. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

17. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

18. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanou právnou úpravou súd dospel k záveru že žaloba vo zvyšnej časti nie je dôvodná.

20. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaný uzavrel so žalobcom ako veriteľom úverovú zmluvu, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1000 eur. Nakoľko žalovaný uzavretím úverovej zmluvy uviedol žalobcu do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a na splácanie úveru, svojím konaním súčasne naplnil pojmové znaky skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, za ktorú trestnú činnosť bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1T/110/2015-64 zo dňa 26.08.2015, právoplatne odsúdený. V zmysle ustanovenia § 193 Civilného sporového poriadku je súd viazaný citovaným rozhodnutím Okresného súdu Dunajská Streda v otázke, že sa žalovaný dopustil trestného činu úverového podvodu, a že ním spôsobil škodu, k náhrade ktorej však nebol v adhéznom konaní zaviazaný, ale žalobca, ako poškodený, bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na samostatné občianske súdne konanie.

21. Pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje kumulatívne splnenie základných zákonných predpokladov, a to porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), vznik škody ako majetkovej ujmy, existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom škodcu a vzniknutou škodou, zavinenie toho, kto škodu svojím protiprávnym úkonom spôsobil. Obsahom zodpovednostného vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť toho, kto podľa zákona za škodu zodpovedá, škodu nahradiť. Žalobca preukázal splnenie podmienok zodpovednosti za škodu, preukázal i vznik škody, ktorá bola v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti žalovaného. Škoda je pritom chápaná ako ujma, ktorá sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná peniazmi, a je nahraditeľná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Z hľadiska rozsahu náhrady škody z ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk.

22. Za skutočnú škodu sa považuje škoda, ktorá sa prejaví v zmenšení majetku poškodeného. Skutočná škoda tak predstavuje rozdiel v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na majetku. Nejde pritom iba o škodu spôsobenú na veciach, ide tiež o škodu, ktorú poškodený utrpel na iných majetkových právach. Skutočnú škodu v konkrétnom prípade predstavuje istina úveru vo výške 1000 eur, ktorú ako bolo v trestnom konaní preukázané, čerpal žalovaný. Ide teda o peňažné prostriedky, ktoré boli žalovanému reálne poskytnuté, a o ktoré bol zmenšený majetok žalobcu ako poškodeného. V konaní nebolo preukázané ani čiastočné uhradenie dlžnej sumy. Uvedené skutočnosti neboli žalovaným nijakým spôsobom spochybnené ani rozporované.

23. Ušlý zisk, resp. to, čo poškodenému ušlo predstavuje ujmu spočívajúcu v tom, že u neho nedôjde v dôsledku protiprávneho konania alebo škodovej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí. V tejto súvislosti súd uvádza, že nestačí iba pravdepodobnosť zvýšenia majetku poškodeného. Ak v čase uzatvárania zmluvy, žalovaný nemal vôľu poskytnúť sumu vrátiť, nemal ani vôľu dohodnúť príslušný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 968 eur, preto ak by zmluvu uzatvoril riadne, nie je zrejmé, či by si dohodol poplatok za poskytnutie úveru, a v akej výške. Uplatnený (zmluvný) poplatok, ktorý reprezentuje sčasti aj výšku ušlého zisku žalobcu sa taktiež spravuje ustanoveniami o náhrade škody z dôvodu, že režim pohľadávky sa vzťahuje aj na jej príslušenstvo. Požiadavka, aby tvrdenie o ušlom zisku bolo preukázané dosiahnuteľnými okolnosťami nasvedčujúcimi tomu, že k takémuto zisku by skutočne došlo, a nešlo by iba o pravdepodobnosť zvýšenia majetku poškodeného je v súlade aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalobca v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal ani nenavrhol súdu vykonať dôkazy, ktoré by boli podkladom pre záver, že mal príležitosť uzavrieť totožnú zmluvu o úvere za rovnakých podmienok aj s iným subjektom ako so žalovaným. Preto, ak si žalobca v konaní uplatnil nárok na zaplatenie ušlého zisku bolo jeho povinnosťou označiť a predložiť súdu relevantné dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti, lebo zo zmluvy o úvere nie je možné vychádzať pre jej neplatnosť, minimálne v časti príslušenstva. Škoda, ktorej náhrady sa žalobca domáha vznikla následkom trestného činu úverového podvodu, teda za okolností, keď žalovaný v čase uzatvárania úverovej zmluvy nemal úmysel poskytnutý úver vrátiť. Preto ak nemal úmysel vrátiť istinu poskytnutého úveru, nemohol mať v úmysle dohodnúť a platiť akékoľvek poplatky v súvislosti s touto istinou, lebo u žalovaného neexistovala v tom smere vôľa (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7MCdo/15/2011 z 27.09.2012).

24. V súvislosti s požiadavkou, aby tvrdenie o ušlom zisku bolo zo strany poškodeného riadne preukázané, a nešlo by iba o pravdepodobnosť zvýšenia majetku poškodeného, ktorý by bolo možné očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí, súd ďalej uvádza, že úverové zmluvy štandardne uzatvárané medzi žalobcom, ako veriteľom a jednotlivými dlžníkmi neobsahujú obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, nevynímajúc ani konkrétny prípad, keďže v nich absentujú údaje o ročnej úrokovej sadzbe, a o hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov. Absencia podstatných obsahových náležitostí zmluvy o úvere by mala za následok, že

spotrebiteľský úver by sa považoval za bezúročný a bez poplatkov, a žalobcovi by aj tak vzniklo len právo na vrátenie sumy poskytnutého úveru. Preto s ohľadom na okolnosti, za ktorých žalobca uzatvára zmluvy o úveroch s neurčitým okruhom dlžníkov nemožno očakávať, že by nárok na ušlý zisk reprezentovaný úrokmi z úveru bolo možné preukázať.

25. Súd zároveň v súvislosti s uplatneným nárokom titulom ušlého zisku poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave v obdobnej právnej veci, a to na rozsudok č. k. 9Co/106/2018-53 zo dňa 22.01.2019 (bod 18. a 19. odôvodnenia), v zmysle ktorého dôvodom pre zamietnutie žaloby v časti ušlého zisku bolo práve nepreukázanie toho, že na strane žalobcu došlo v dôsledku trestného činu žalovaného k vzniku škody aj vo forme ušlého zisku, keď žalobca v tejto časti žaloby neunesol dôkazné bremeno, a preto bolo potrebné žalobu v tejto časti zamietnuť. Obdobne sa vyjadril odvolací súd aj v rozsudku 24Co/141/2019 Krajského súdu v Trnave z 25. 03. 2020.

26. Žalobca si tiež uplatnil úrok z omeškania zo sumy 968 eur (škody - ušlého zisku). K tomu súd zastáva názor, že režim pohľadávky sa vzťahuje aj na jej príslušenstvo, preto aj právna povaha úrokov z omeškania, ako príslušenstva pohľadávky sa v konkrétnom prípade spravuje ustanoveniami o náhrade škody. Nie je dôvod vychádzať zo skutočnosti, že ide o plnenie zo zmluvy a omeškanie posudzovať podľa konečnej, resp. predčasnej splatnosti zmluvnej pohľadávky. V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je páchatel' trestného činu v omeškaní najneskôr deň po tom, ako sa dozvedel o tom, že má dlh zaplatiť a v akej výške. Žalobca nepredložil a v konaní ani nenavrhol jediný dôkaz na preukázanie, že vyzval žalovaného na zaplatenie škody, v akej výške, kedy a kedy žalovaný prevzal výzvu. Navyše ak nebolo priznané právo v žalovanej výške, nevznikol žalobcovi ani nárok na zaplatenie úroku z omeškania z tejto sumy.

27. Z vykonaného dokazovania z predložených listinných dôkazov súd dospel k záveru, žaloba v časti, ktorej bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nie je dôvodná, preto ju zamietol.

28. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

29. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná stane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

30. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pomer úspechu strán v spore bol porovnateľný (50,81% : 49,19%). V tejto časti konania, po vrátení veci odvolacím súdom v časti o 968 eur s príslušenstvom bol plne úspešný žalovaný, ktorý sa aj zúčastnil riadneho pojednávania a mohli mu vzniknúť trovy konania. Žalobca naopak bol neúspešný. Preto súd priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu zodpovedajúcom jeho úspechu v ostatnom konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok).